

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Współczesna kultura krajów Europy Wschodniej i Azji - dyskurs literacki**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-WK-DL-23Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów: **I stopień**
6. Profil studiów: **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **II**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **wykład 15 godzin**
9. Liczba punktów ECTS: **3** (wykład 2 i ćwiczenia 1)
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Tomasz Nakoneczny, dr, tomnak@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu wschodniosłowiańskiej, głównie rosyjskiej, kultury literackiej w XIX-XXI w. oraz jej związków z kulturą zachodnią.

Rozumienie i interpretowanie wybranych dzieł literackich w kontekście pojęć romantyzmu, realizmu, modernizmu, awangardy, socrealizmu i postmodernizmu.

Rozumienie i interpretowanie dzieł literackich w kontekście wschodniosłowiańskiej, głównie rosyjskiej, tradycji duchowo-intelektualnej (obyczajowość, religia, myśl filozoficzna, życie polityczne).

Rozwinięcie umiejętności analizowania wybitnych dzieł literackich w oparciu o wybrane dwudziesto- i dwudziestopierwszowieczne teorie literaturoznawcze.

2. Wymagania wstępne: **Ogólne kompetencje humanistyczne.**

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
WKWA_01	Potrafi identyfikować i interpretować w kontekście historii europejskiej XIX-XXI w. zagadnienia związane ze specyfiką i ewolucją literatur wschodniosłowiańskich, a wśród nich zwłaszcza literatury rosyjskiej.	K_W01
WKWA_02	Dostrzega złożoność i wielostronność wzajemnych powiązań między literaturą a innymi obszarami kultury współczesnej (myśl społeczna, religijna i filozoficzna, polityka, obyczajowość).	K_W06
WKWA_03	Potrafi rozpoznawać w dziełach literackich elementy tradycji lokalnej i europejskiej.	K_U01
WKWA_04	Potrafi brać udział w dyskusji nad wybranymi zagadnieniami literaturoznawczymi.	K_U03
WKWA_05	Ma świadomość trwałości i znaczenia wartości kulturowych, w tym zwłaszcza tych ukształtowanych przez dyskurs literacki, w kształtowaniu postaw społecznych.	K_K03
WKWA_06	Wykazuje się znajomością wybranych zagadnień związanych z literaturami wschodniosłowiańskimi XIX-XXI w. ułatwiającą nawiązywanie dialogu kulturowego z przedstawicielami narodów byłego ZSRR.	K_K04

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wstęp do literaturoznawstwa współczesnego: główne pojęcia, szkoły badawcze, tendencje rozwojowe.	WKWA_01 WKWA_03, WKWA_04 WKWA_05
Wpływ romantyzmu i realizmu zachodnioeuropejskiego na literatury wschodniosłowiańskie.	WKWA_01 WKWA_06
Fenomen rosyjskiego literaturocentryzmu.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03, WKWA_04 WKWA_05
Literatura rosyjskiego realizmu.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03 WKWA_05 WKWA_06
Modernizm w literaturach wschodniosłowiańskich.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03 WKWA_05 WKWA_06
Literatura i kultura w myśli Michaiła Bachtina.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03 WKWA_04 WKWA_05
Formaliści rosyjscy a literatura i sztuka współczesna.	WKWA_01 WKWA_02 WKWA_04
Socrealizm jako formacja literacka.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03 WKWA_04 WKWA_05 WKWA_06
Badania kulturowe wobec literatury.	WKWA_02, WKWA_03 WKWA_04 WKWA_05
Postmodernizm i postmoderniści w literaturach wschodniosłowiańskich.	WKWA_01 WKWA_02, WKWA_03 WKWA_04 WKWA_05 WKWA_06

5. Zalecana literatura:

PODSTAWOWA:

Bachtin, Formalizm rosyjski, Badania kulturowe, [hasła], w: Burzyńska A., Markowski M.P., Teorie literatury XX wieku, wydanie dowolne.

Historia literatury rosyjskiej XX wieku, praca zbiorowa pod red. A. Drawicza, Warszawa 2010.

Mucha B., Historia literatury rosyjskiej od początków do czasów najnowszych, Wrocław 2002.

UZUPEŁNIAJĄCA:

Ильин И.П., Постмодернизм: Словарь терминов, Москва 2001.

Jakóbiec M., Literatura ukraińska, w: Dzieje literatur europejskich red. W. Floryana, t. III cz. 1, Warszawa 1989.

Lazari de A., Czy Moskwa będzie Trzecim Rzymem? Studia o nacjonalizmie rosyjskim, Katowice 1995.

Łotman J., Dandyzm, Sztuka życia, w: Łotman J., *Rosja i znaki*, tłum. B. Żyłko, Gdańsk 2010.

Poźniak T., Literatura białoruska [w:] Dzieje literatur europejskich pod red. Wł. Floryjana, t.III, Warszawa 1989.

Riabczuk M., Ukraina. Syndrom postkolonialny, tłum. K. Kotyńska i inni, Wojnowice 2015.

Rosja współczesna. Dziedzictwo i przyszłość, M. Broda (red.) i inni, Toruń 2010.

Thompson E., Trubadurzy imperium. Literatura rosyjska i kolonializm, tłum. A. Sierszulska, Kraków 2000.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	x
Dyskusja	x
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śnieżkowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	WKWA_0 1	WKWA_0 2	WKWA_0 3	WKWA_0 4	WKWA_0 5	WKWA_0 6
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny	x	x	x	x	x	x
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Obserwacja wykonawstwa						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	15
Przygotowanie do zajęć	

Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
Przygotowanie projektu	
Przygotowanie pracy semestralnej	
Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
Inne (jakie?) -	
...	
SUMA GODZIN	35
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU	2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): Bardzo dojrzałe, krytyczne i wieloaspektowe omawianie problemów związanych z wybranymi zjawiskami literackimi, samodzielne stawianie hipotez i określenie celów badawczych, dobra organizacja pracy własnej i w ramach grupy zadaniowej, umiejętność syntetycznego i pogładowego przedstawiania analizowanych zjawisk, świadomość wagi etycznych aspektów działalności kulturalnej i artystycznej, pełna frekwencja na zajęciach, dopuszczalne dwie nieobecności.

dobry, dobry plus (db, db+; 4,0, 4,5): Samodzielne, krytyczne i wieloaspektowe omawianie problemów związanych z wybranymi zjawiskami literackimi, samodzielne stawianie hipotez i określenie celów badawczych, dobra organizacja pracy własnej i w ramach grupy zadaniowej, umiejętność syntetycznego i pogładowego przedstawiania analizowanych zjawisk, świadomość wagi etycznych aspektów działalności kulturalnej i artystycznej, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

dostateczny, dostateczny plus (dst, dst+; 3,0, 3,5): Krytyczne i samodzielne omawianie problemów związanych z wybranymi zjawiskami literackimi, stawianie hipotez i określanie celów badawczych, umiejętność organizacja pracy własnej i w ramach grupy zadaniowej, umiejętność rzetelnego przedstawiania analizowanych zjawisk, świadomość wagi etycznych aspektów działalności kulturalnej i artystycznej, uwzględnienie frekwencji na zajęciach.

niedostateczny (ndst; 2,0): Nieumiejętność omówienia podstawowych problemów związanych z wybranymi zjawiskami literackimi, brak umiejętności stawiania hipotez i określania własnych celów badawczych, słaba organizacja pracy własnej i w ramach grupy zadaniowej, niezadowalający sposób przedstawiania analizowanych zjawisk, rażąco niska frekwencja na zajęciach.

5. Zgadnienia na egzamin/zaliczenie:

1. Awangarda w literaturach wschodniosłowiańskich
2. Feministyczna perspektywa w literaturoznawstwie współczesnym
3. Formalizm rosyjski
4. Futuryzm
5. Główne szkoły literaturoznawcze XX-XXI w.
6. Intertekstualność a literatura
7. Literatura rosyjska a imperializm
8. Literatura Srebrnego Wieku
9. Mit Wielkiej Wojny Ojczyźnianej w literaturze
10. Poetyka powieści realistycznej
11. Pojęcie „cudzego słowa” u M. Bachtina
12. Postmodernizm w literaturze rosyjskiej

13. Postmodernizm w literaturze ukraińskiej
14. Powieść produkcyjna
15. Progresiści *versus* woprekiści
16. Przedstawiciele nurtu socrealistycznego w literaturze ZSRR
17. Przedstawiciele rosyjskiego postmodernizmu literackiego
18. Realizm w literaturze rosyjskiej
19. Rola pisarza i literatury w literaturach wschodniosłowiańskich
20. Romantyzm wschodnioeuropejski
21. Samizdat i tamizdat
22. Studia postkolonialne na świecie
23. Studia postkolonialne w Europie Wschodniej
24. Teoria wielogłosowości M. Bachtina